

1- VOB'UN KURULUŞUNDAN BU YANA GEÇEN SÜRECİ DEĞERLENDİRİR MİSİNİZ?

Borsamız faaliyetlerine 4 Şubat 2005 tarihinde başladı. Ve geride bıraktığımız dört yıllık dönemde tahmin edilenin de ötesinde bir gelişim gösterdi.

Bilindiği gibi, Borsamızda işlem yapmak isteyen yatırımcılar öncelikle Borsamız'a üye bir aracı kuruluşta hesap açtırmak, daha sonra da işlemlerini bu kuruluş üzerinden yapmak durumundadırlar. Borsamızın açılışı sırasında üye sayısı 34'tü. Bugün ise yerli ve yabancı 90'a yakın aracı kurum ve banka VOB işlemlerinde aracılık faaliyetinde bulunmaktadır. Bu kuruluşlar vasıtasıyla geniş bir yatırımcı kitlesine ulaşmaktayız. Nitekim Borsamızda işlem yapan yatırımcı sayısı hızla artmış, Aralık 2008 sonu itibarıyla 41.000'i geçmiştir. Bu, son iki yıllık dönemde 10 kattan fazla artış anlamına gelmektedir.

Yatırımcı kitlemizdeki genişleme işlem hacmimize de yansımıştır. Dört yıl içinde Borsamızın yıllık işlem hacmi 3 milyar TL'den, 2008 yılı sonu itibarıyla 208 milyar TL'ye ulaşmıştır.

VOB'un başarısı uluslararası platformda da dikkat çekicidir. Futures Industry Association'ın (FIA) verilerine göre, VOB, işlem hacminde dünyanın en büyük 20'nci borsası haline gelmiş, dünyanın bir çok köklü borsasını geride bırakmıştır. Ayrıca Borsamızda işlem gören İMKB 30 Endeksi'ne dayalı vadeli işlem sözleşmesi, bugün ülkemiz finansal piyasalarının en likit enstrümanıdır. VOB endeks vadeli işlem sözleşmesi dünyada 12. sıradadır.

VOB işlemleri için aracı kuruluşlar bünyesinde halen 700'den fazla kullanıcı (broker) işlem yapmaktadır. Dolayısıyla aracı kurum ve bankalarda istihdama önemli katkı sağlamaktayız.

Ayrıca artık Borsamızın adı çevre ülkeler tarafından da bilinir duruma gelmiştir. Vadeli işlemlere başlamak isteyen çevre ülkelere danışmanlık yapmakta ve destek vermekteyiz.

2- 2008 YILI VOB AÇISINDAN NASIL BİR YIL OLDU?

2008 yılı, Borsamız açısından önemli değişimlerin yaşandığı ve yepyeni projelerin başlangıcının yapıldığı bir yıl oldu.

Yaşanan değişimlerden biri, Genel Müdürlük makamında yaşanan yönetici değişikliği oldu. Nisan 2008'den bu yana Borsamızda Genel Müdürlük görevini Çetin Ali Dönmez üstleniyor.

2008 senesinde Borsamız'ı tanıtıcı faaliyetlere ağırlık verildi. İstanbul'da, İzmir'de, Çeşme'de, Adana'da önemli tanıtım toplantıları düzenlendi. Bu toplantılarda ortaklarımız, üyelerimiz, finansal ve reel sektörün temsilcileri, iş dünyasının başarılı isimleri bir araya getirildi. Tanıtım faaliyetlerinin dışında, uzun süredir yapılmakta olan eğitim amaçlı toplantıların düzenlenmesine ve üyelerimizin düzenlediği bu gibi toplantılara destek vermeye de devam edildi. 2008 senesinin önemli atılımlarından biri de etkili bir reklam kampanyasının temellerinin atılması oldu. Çok yakında VOB'un adını duymayan kalmayacak.

Borsamız'ın etkin şekilde çalışması için çok önemli olan Gözetim Sistemi tamamlandı. Ayrıca, VOB-İMKB 30 sözleşmesinin ABD'deki yatırımcılar tarafından da alınıp satılabilmesi için Commodity Futures and Trading Commission (CFTC)'a "No-Action Letter" belgesi (onay yazısı) almak için başvuruda bulunduk.

3- 2009 YILI İÇİN HEDEFLERİNİZ VE PORTFÖYÜNÜZE EKLEYECEĞİNİZ ÜRÜNLER HAKKINDA BİLGİ VERİR MİSİNİZ? (ÖZELLİKLE HİSSE SENEDİNE DAYALI SÖZLEŞMELER VE OPSİYON SÖZLEŞMELER)

2009 yılında, çalışmaları geçmiş dönemlerde başlatılmış olan önemli bazı projelerin neticelendirilmesini hedeflemekteyiz.

Bu projelerden ilki, hisse senedi vadeli işlem sözleşmelerinin VOB'da işleme açılmasıdır. Üyelerimizden bu konuda yoğun talep gelmektedir. Borsamız hisse senetlerine dayalı vadeli işlem sözleşmelerini işleme açmaya hazırdır. Gerekli tüm çalışmaları, üyelerle koordineli olarak, tamamlamıştır. SPK'nın bu konudaki onayı alınır alınmaz, hisse senetlerine dayalı vadeli işlem sözleşmeleri VOB'da işlem görmeye başlayacaktır.

Finansal piyasalarımızın derinliği, likiditesi ve etkinliği Borsamız sayesinde artmaktadır. Bunun en önemli göstergesi Borsamızdaki işlem hacmindeki artışa paralel spot piyasa İMKB'deki işlem hacmi artışıdır. Bu da iki Borsa, spot ve vadeli işlem borsaları arasındaki rekabete değil sinerjinin önemine işaret etmekte ve her iki kurumun rekabeti değil sinerjiyi önemsemesiyle Türk finansal piyasalarına maksimum yarar sağlayabileceğini göstermektedir. VOB'un açılışına değin Türk finans piyasasında vadeli işlemlerin etkin organize bir piyasası

yoktu. Bu yöndeki çabalar çeşitli nedenlerle etkin bir sonuç verememişti. VOB, bu ihtiyaçtan doğmuştur ve bugün ulaştığı işlem hacmiyle bu ihtiyaca ne derece etkin bir yanıt verdiği de açıktır. Yeni ürünlerin de devreye girmesi ile bu katkı katlanarak devam edecektir.

Diğer bir projemiz ise piyasa yapıcılığı sistemidir. Borsamızda döviz ve altın vadeli işlem sözleşmelerinin likiditesinin artırılması, daha fazla yatırımcının piyasaya çekilmesi amacıyla bu sözleşmelerde piyasa yapıcılığı sistemine geçilecektir. Piyasa yapıcılığı sistemi uygulamasıyla, döviz ve altın sözleşmelerinde Borsamız işlem sisteminde her zaman alıcı ve satıcı bulunması hedeflenmektedir.

Bu iki projenin yanında, ilk aşamada döviz ve pamuk sözleşmeleri için olmak üzere “fiziki teslimat” uygulamasına geçilmesi çalışmaları da devam etmektedir.

VOB olarak piyasalarımızda sıkıntısı çekilen yeni enstrümanlardan opsiyon sözleşmelerinin işleme açılması yönünde yazılım firmaları ile yapmakta olduğumuz görüşmeler son derece hızlı bir şekilde ilerlemektedir. Çok büyük bir aksilik olmadığı takdirde, 2009 yılı sonu itibariyle projemizi sonuçlandırmayı ve böylece opsiyon sözleşmelerini işleme açmayı planlıyoruz.

Ayrıca, ülkemiz piyasalarının ve reel sektörün önde gelen temsilcileriyle gerçekleştirilecek toplantıların Borsamız’ın faaliyetlerinin doğru şekilde anlaşılabilmesi açısından son derece önemli olduğunu düşünüyoruz. 2009 yılında, geliştireceğimiz yeni ürünlerin yanında, önceki dönemlerden süregelen tanıtım ve reklam etkinliklerini sürdürmeyi planlamaktayız.

4- BORSA PAYINDA YAPILAN İNDİRİM KONUSUNDA BİLGİ VERİR MİSİNİZ?

Bugüne kadar İMKB 30 ve İMKB 100 Endeksleri, YTL/Dolar ve YTL/Euro paritelerine dayalı vadeli işlem sözleşmelerinde Borsa’nın aracı kuruluşlardan aldığı Borsa payı, işlem değerinin yüzbinde beşi kadardı. Borsamıza üye aracı kuruluşların ve dolayısıyla yatırımcılarımızın işlem maliyetini düşürmek amacıyla 2009 yılı başından itibaren geçerli olmak üzere bu sözleşmelerdeki Borsa payı yüzbinde dörde düşürülmüştür. Diğer sözleşmeler için alınan Borsa payı değişmemiş, yüzbinde bir olarak kalmıştır.

5- FİNANSAL PİYASALARDA KRİZ VE DALGALANMALARDAN DOLAYI RİSKTEN KORUNMA İHTİYACI ARTTI. BUNUN VOB'A YANSIMASI NASIL OLDU?

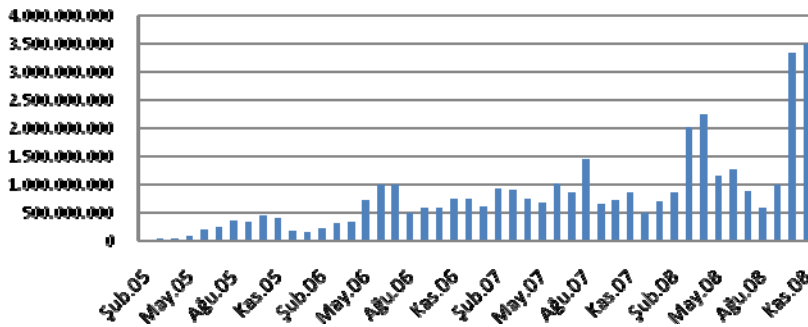
Finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaların bir çok işletmeyi finansal açıdan darboğaza sokmuş olduğu bir gerçek. Bu finansal zorlukların, daha önce “risk yönetimi” kavramını önemsememiş olan birçok işletmeyi kriz döneminde bu konuya eğilmeye yönlendirdiğini biliyoruz. Nitekim kriz döneminde sözleşmelerimize, özellikle döviz vadeli işlem sözleşmelerimize olan talepteki artış bunun en açık göstergesi.

TL/ABD Doları kurunun hızla tırmanmaya başladığı gün olan 3 Ekim 2008’den sonra yatırımcıların Borsamızda işlem gören YTL-ABD Doları sözleşmesine talebi belirgin şekilde arttı. Ekim 2008’deki aylık işlem hacmi bir önceki senenin aynı dönemine kıyasla yüzde 375 oranında, 2008 yılı son üç aylık dönemdeki toplam işlem hacmi ise yine bir önceki senenin aynı dönemine kıyasla yüzde 314 oranında arttı ve 8,5 milyar TL’ye ulaştı.

TL/ABD Doları Kuru



Döviz Sözleşmeleri Aylık İşlem Hacmi (TL)



6- EMTİA SÖZLEŞMELERİNE İŞLERLİK KAZANDIRILMASI AMACIYLA PİYASA YAPICILIĞI SİSTEMİ KONUSUNDA YÜRÜTTÜĞÜNÜZ ÇALIŞMALAR NE AŞAMADA? BİLGİ VERİR MİSİNİZ?

Piyasa yapıcılığı, dünyada yaygın olarak kullanılan bir sistemdir. Sistemin temel amacı işlem hacmi düşük olan sözleşmelerde likiditeyi artırmaktır. Bu sistem sayesinde, Borsa'da işlem yapmak isteyen yatırımcıların piyasada her an satmak istedikleri sözleşmeleri alacak ve almak istedikleri sözleşmeleri satacak bir taraf bulmaları mümkün hale gelmektedir.

Borsamızda bu sisteme özellikle emtia vadeli işlem sözleşmelerinde gerek duyulmaktadır. Bununla birlikte, diğer sözleşmeler için de uygulanması düşünülmektedir. Pamuk vadeli işlem sözleşmesi için piyasa yapıcılığıyla ilgili düzenlemeler tamamlanmıştır. Ancak piyasalarda yaşanan son sıcak gelişmeler, sistemin Borsamızda hayata geçirilmesini geciktirdi. Şu anda, üyelerimizin piyasa yapıcı olma konusundaki taleplerini bekliyoruz. Piyasa yapıcısı üyeler, piyasa yapıcısı oldukları sözleşmelerde yapmış oldukları işlemler için çok düşük veya sıfır borsa payı ödeyecekler.

Pamuk sözleşmelerinden başka, altın ve döviz vadeli işlem sözleşmelerinde de piyasa yapıcılığı uygulamasına geçmeyi hedefliyoruz. Bu konudaki düzenlemeleri kısa süre içinde uygulamaya koyacağız.